
Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Viite: mmm dnro VN/3713/2020

LAUSUNTO TYÖRYHMÄN VALMISTELEMASTA LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTOLAIKSI SEKÄ SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Ympäristöterveydenhuollon yksiköillä on ollut mahdollisuus antaa lausunto hallituksen esityksestä uudeksi eläinlääkintähuoltolaiksi. Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky:n ympäristöterveydenhuolto toteaa alkuun, että lakiuudistus on tarpeellinen, mutta koska uudistuksessa käsitellään merkittäviä osin kuntien järjestämisvastuuseen kuuluvia eläinlääkintähuollon tehtäviä ja palveluja, uudistus olisi syytä kytkeä osaksi kokonaisvaltaisempaa ympäristöterveydenhuollon uudistusta.

Asiaa on kuitenkin viety eteenpäin omana asiakokonaisuutenaan. Asiaa valmistelleen työryhmän tavoitteina mainitaan mm. selvittää ja arvioida kunnille aiheutuneita kustannuksia ja mahdollisuuksia vähentää niitä. Nyt lakiehdotuksessa on asioita, jotka toteutuessaan liäsivät kuntien (tai järjestäjän) vastuita ja kustannuksia.

Lakiehdotuksen 9 §:n mukainen luettelo yhdessä 17 §:n mukaisten rajoitteiden kanssa muodostaa todennäköisesti hankalan ja kankean järjestelmän, mikä ei huomioi alueiden erityispiirteitä ja kausivaihtelua eikä siten mahdollista joustavaa, tarkoituksenmukaista ja asiakaslähtöistä toimintaa. Lakiehdotuksen toteutuessa esitetystä muodosta voidaan ajautua hyvinkin tilanteeseen, jossa kunnat eivät ole edes halukkaita järjestämään esitetyn 9 §:n ulkopuolelle kuuluvia palveluja ylimääräisen byrokratian tai epäselvien markkinavaikutusten arviointien tms. takia. Tämä tulee väistämättä näkymään monilla harvemmin asutuilla alueilla merkittävinä eläinlääkäreiden rekrytointiongelmoina niin vakituisten kuin myös sijaisten osalta, mikä edelleen aiheuttaa kunnille hallinnollista taakkaa sekä kustannustason nousua, kun eläinlääkäreiden rekrytointi johtaa kilpailutilanteeseen. Tästä toiminnan säätelystä ei löytyne myöskään hyötyjä asiakasnäkökulmasta tarkastellen.

Lakiehdotuksen 13 §:n mukainen kunnille siirtyvä potilasasiakirjojen säilyttämisvelvoite tarkoittaa käytännössä sitä, että kunnat saavat

järjestää eläinlääkäreille lyhytaikaiset sijaiset mukaan lukien tarvittavan laitteiston ja ohjelmiston sekä järjestää tarvittavat tukipalvelut myös viikonloppuisin. Sen lisäksi, että asia lisää kuntien taakkaa ja velvoitteita, aiheuttaa se myös eläinlääkärille lisää tietoteknisiä kirjaamisvelvoitteita. Ratkaisuksi voisi ehkä pohtia Vatin kaltaista toimivaa yhdenmukaista järjestelmää ainakin kuntapuolelle.

Lakiehdotuksen 15 §:n mukainen pakollinen klinikkamaksujen kerääminen kuntien toimesta aiheuttaisi turhaa hallinnollista lisätaakkaa. Pykälän perusteluissa mainitaan, että kunnan tulisi periä maksu asiakkaalta, eikä raha saisi kulkea eläinlääkärin kautta, kuten nykyisin valtaosin asia toteutetaan. Ilman muuta alan palkkaus uudistusta tämä esitetty toimintamalli mutkistaa maksutoimenpiteitä aiheuttaen asiakkaissa turhaa hämmennystä ja byrokratian tuntua sekä kunnissa erilaisia hallinnollisia järjestelyjä.

Lakiehdotuksen 17 §:n perustelutekstissä mainittu liikevaihdon euronäärä (40.000 €) tarvitsee huomattavaa selvennystä. Nykymuodossaan asiassa ei huomioda kunnan ja elinkeinonharjoittajana toimivan eläinlääkärin rooleja tai sitä, että kunnat (eli järjestäjät) ovat hyvinkin erilaisia yhdestä kaupungista laajaan yhteistoiminta-alueeseen, jolloin laskentatapa vaatii selkeytystä toimiakseen yhteismitallisesti erilaisissa ja erikokoisissa yksiköissä.

Edellä mainitut muutokset aiheuttavat siis kunnille lisätaakkaa vaikka ovatkin lähtökohtaisesti sinällään kannatettava uudistuksia. Toteutus olisi syytä siirtää laajempaan yhteyteen ja tehdä joko kokonaisvaltaisen palkkaus uudistuksen yhteydessä tai mahdollisessa hyvinvointialueelle siirtymisen yhteydessä. Toteutuu lakiuudistus sitten milloin tahansa, kasvavat kustannukset toimintojen ja palkkausjärjestelmän muutoksista on kuitenkin korvattava kunnille (tai järjestäjälle) täysimääräisesti. Lisäksi uudistuksia pohdittaessa olisi syytä tarkastella asiakasnäkökulmaa erilaisilla alueilla tarkemmin.

Lisäksi tässä yhteydessä on syytä huomauttaa kuntien tekemien valtion toimeksiantotehtävien resurssien turvaamisesta ja kehittämisestä etenkin laskutus- ja kirjaamiskäytäntöjen osalta. Laskutus- ja kirjaamiskäytännöt aiheuttavat nykyisin niin kunnissa kuin aluehallintovirastoissakin turhaa ja turhauttavaa hallinnollista taakkaa, mitä nykyjärjestelmän mukainen järjestelmä ei korvaa kokonaisuudessaan kunnille.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Sampsa Kinnunen
terveysvalvonnan johtaja